

Wymagania edukacyjne – klasa III

Rok szkolny 2018/2019

Umiejętności ucznia ocenia się na poziomach:

- poziom ponadpodstawowy:
 - 6 – biegle opanował wiadomości i umiejętności,
 - 5 – bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności;
- poziom podstawowy:
 - 4 – dobrze opanował wiadomości i umiejętności,
 - 3 – przeciętnie opanował wiadomości i umiejętności,
- poziom poniżej podstawowego:
 - 2 – słabo opanował wiadomości i umiejętności,
 - 1 – nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności.

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Umiejętności podstawowe	Umiejętności ponadpodstawowe
Słuchanie i mówienie <ul style="list-style-type: none">· słucha wypowiedzi dorosłych i dzieci· słucha utworów czytanych przez dorosłego· wyróżnia postacie i zdarzenia, miejsca i czas akcji w utworze literackim czytany przez nauczyciela· określa chronologię wydarzeń w utworze literackim czytany przez nauczyciela· wyraża własne zdanie o postaciach i zdarzeniach (formułuje swobodne kilkuzdaniowe wypowiedzi)· zadaje pytania i odpowiada na pytania· prowadzi rozmowy na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym, inspirowane literaturą· recytuje wiersze z uwzględnieniem: intonacji, siły głosu, tempa, pauz· poprawnie artykułuje w wypowiedziach głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzę· właściwie intonuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące	<ul style="list-style-type: none">· słucha wypowiedzi aktorów w sztukach teatralnych· nawiązuje związek emocjonalno- - intelektualny z historią opowiedzianą w książce czytanej przez dorosłego· mówi o swoich spostrzeżeniach, potrzebach i odczuciach, wydarzeniach z życia, ilustracjach, historyjkach obrazkowych, czytanych i słuchanych tekstach, wycieczkach, zdarzeniach z życia środowiska lokalnego, działalności w szkole· układa pytania na podstawie odpowiedzi· uczestniczy w dialogu na temat audycji radiowych, widowisk teatralnych, filmów· wyraża w rozmowie własne zdanie· tworzy opowiadania twórcze· wymyśla dalszy ciąg opowiadania, inne zakończenie utworu· nadaje tytuły pojedynczym obrazkom, zdjęciom oraz historyjkom obrazkowym· prowadzi wywiady z osobami dorosłymi i innymi dziećmi· bierze udział w dyskusjach, argumentuje własne zdanie w dyskusji· ustnie składa sprawozdanie z wycieczek,

Czytanie

- dekoduje informacje (odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy, proste tabelki)
- czyta teksty
- odczytuje informacje z zaproszeń, zawiadomień, listów, notatek do kroniki
- czyta krótkie, kilkuzdaniowe teksty z respektowaniem znaków przestankowych: kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika
- wyróżnia postacie i zdarzenia, miejsce i czas akcji utworze literackim w czytany samodzielnie
- ustala chronologię wydarzeń w nieskomplikowanym utworze literackim czytany samodzielnie
- poszukuje w tekście potrzebnych informacji
- korzysta ze słowników i encyklopedii dla dzieci

Pisanie

- pisze z zachowaniem podstawowych zasad kaligrafii: poprawnie łączy litery oraz dba o ich równomierne położenie i jednolite pochylenie
- pisze swobodnie zdania oraz wielozdaniowe wypowiedzi
- przepisuje wyrazy, zdania
- pisze z pamięci zdania
- pisze ze słuchu wyrazy oraz zdania

uroczystości, zdarzeń szkolnych i lokalnych

- rozumie, po co się czyta utwory literackie
- rozumie sens wyrazów i zdań zawartych w tekście
- rozpoznaje elementy treści
- czyta utwory wierszowane, napisy informacyjne, instrukcje
- czyta polecenia i wybiera z nich potrzebne informacje
- czyta dialog
- czyta wybrane fragmenty utworów literackich z podziałem na role
- oddaje głosem nastrój w czytany tekście
- czyta po cichu i wybiera z tekstu potrzebne informacje
- zadaje pytania do nieskomplikowanych utworów literackich czytanych samodzielnie
- poszukuje odpowiedzi na pytania postawione do nieskomplikowanego tekstu literackiego
- rozpoznaje wśród utworów literackich opowiadanie, baśń, legendę, opis i dialog
- czyta głośno i cicho teksty literackie przy jednoczesnym rozumieniu ich treści
- wskazuje w tekście odpowiednie fragmenty i argumentuje swoje wybory
- wskazuje wydarzenia istotne dla przebiegu akcji utworu
- przedstawia w utworze literackim bohaterów głównych i postacie drugoplanowe
- redaguje ogłoszenia, zawiadomienia, podziękowania, wpisy do pamiętników, e-maile
- adresuje listy
- stawia i zapisuje pytania związane z wydarzeniami z życia, wypowiedziami różnych osób oraz omawianymi tekstami literackimi, wysłuchanymi audycjami
- stawia i pisze pytania do wywiadu

<ul style="list-style-type: none"> · układa i zapisuje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące · redaguje krótkie opisy (opisuje przedmioty, osoby, krajobrazy) · pisze z pamięci kilkuzdaniowe teksty · pisze krótkie opowiadania o zdarzeniach życiowych, na podstawie historyjek obrazkowych, przedstawień teatralnych, filmów, audycji radiowych, widowisk telewizyjnych · pisze życzenia, zaproszenia, notatki do kroniki, listy 	<ul style="list-style-type: none"> · sporządza wykazy np. zabytków historycznych, przyrodniczych · tworzy i zapisuje proste rymowanki, wierszyki · układa i pisze kreatywne opowiadania · potrafi zaplanować układ notatki na stronie z zachowywaniem odpowiednich odstępów pomiędzy wyrazami, zdaniami i frazami pisanego tekstu · stosuje akapity, dbając o kompozycję pisanego tekstu
<p>Poprawność językowa</p> <ul style="list-style-type: none"> · dzieli wyrazy mówione na głoski · różnicuje samogłoski i spółgłoski · rozpoznaje i nazywa dwuznaki · wskazuje różnice między literą i głoską · wyróżnia wyrazy w zdaniu · rozpoznaje zdania w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> · rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe · wskazuje czasowniki jako nazwy czynności · wskazuje rzeczowniki jako nazwy osób, zawodów, zwierząt, roślin, rzeczy · praktycznie stosuje alfabet przy korzystaniu ze słowników i encyklopedii; · stosuje zasady pisowni wielkich liter na początku zdania, w imionach, nazwiskach, nazwach miast, państw, ulic, rzek, tytułach dzieł oraz w korespondencji · stosuje zasady pisowni wyrazów ze zmiękczeniami oznaczonymi w piśmie na dwa sposoby: przez postawienie kreski nad określoną literą i samogłoskę <i>i</i> (<i>ć, ci,ń, ni, s, 3i, ź, zi, dź, dzi</i>) · pisze najczęściej spotykane wyrazy z trudnościami ortograficznymi · stosuje zasady pisowni wyrazów z <i>rz</i> i <i>ó</i> wymiennym; · pisze najczęściej spotykane wyrazy z <i>rz</i> i <i>ó</i> niewymiennym · stosuje zasady pisowni wyrazów z utratą dźwięczności wewnątrz wyrazu · stosuje zasady pisowni wyrazów z utratą dźwięczności na końcu wyrazu · pisze wyrazy z <i>ą</i> i <i>ę</i> występujące w opracowywanych tekstach · stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik na końcu zdania, przecinek przy wyliczaniu · wskazuje wyrazy rymujące się

<p>Małe formy teatralne</p> <ul style="list-style-type: none"> · ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub bohatera wymyślonego przez dzieci · zna pojęcie rekwizytu i jego umowne znaczenie · posługuje się rekwizytem w odgrywanej scenie · odtwarza z pamięci teksty dla dzieci (wiersze, piosenki) 	<ul style="list-style-type: none"> · interesuje się literaturą dziecięcą (np. baśniami, opowiadaniem, komiksami) · interesuje się czasopismami dla dzieci · korzysta z czytelni i biblioteki · określa cechy osób, zwierząt, roślin, rzeczy · rozumie, że przymiotnik, to nazwy cech osób, zwierząt, roślin, rzeczy · stosuje liczebnik na oznaczanie liczby i kolejność przedmiotów · stosuje zasady pisowni wyrazów z końcówkami: <i>-ów, -ówka</i> · stosuje zasady pisowni wyrazów z <i>rz</i> po spółgłoskach · stosuje zasady pisowni wyrazów z <i>ż</i> wymiennym; · pisze najczęściej spotykane wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> oraz <i>ż</i> · stosuje zasady pisowni liczebników · stosuje zasady pisowni przeczenia nie z czasownikami i przymiotnikami · praktycznie stosuje zasady podziału wyrazów na sylaby, przenoszenia części wyrazu do następnego wiersza <ul style="list-style-type: none"> · przygotowuje nieskomplikowane rekwizyty · odtwarza z fragmenty prozy · inscenizuje krótkie teksty lub fragmenty dłuższych tekstów · przygotowuje przedstawienie teatralne na podstawie wybranego utworu lub własnego scenariusza
---	--

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Umiejętności podstawowe	Umiejętności ponadpodstawowe
<p>Czynności umysłowe</p> <ul style="list-style-type: none"> · rysuje drugą połowę figury symetrycznej · kontynuuje regularność w nieskomplikowanych motywach (np. szlaczki, rozety) · w sytuacjach trudnych i wymagających 	

<p>wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie</p> <ul style="list-style-type: none"> · dąży do wykonania podanego zadania matematycznego <p>Figury geometryczne</p> <ul style="list-style-type: none"> · kontynuuje regularność w nieskomplikowanych motywach (np.szlaczkach, rozetach, ornamentach) · oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów <p>Liczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> · liczy setkami w zakresie 1000 <p>Liczby naturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> · poznaje liczby naturalne do 1000 w aspekcie porządkowym, kardynalnym i symbolicznym · zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000 · zamienia zapis słowny liczby na cyfrowy i odwrotnie · porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 słownie i z użyciem znaków: <, >, = · stosuje liczby od 0 do 100 w aspekcie miarowym · dodaje i odejmuje długości dwóch, trzech przedmiotów i wyraża wynik w metrach (w zakresie 100 m), w centymetrach (w zakresie 100 cm) · dodaje i odejmuje wagi produktów i wyraża wyniki w kilogramach (w zakresie 100 kg) · dodaje i odejmuje ilości płynu i wyraża wynik w litrach (w zakresie 100 l) · stosuje liczby od 0 do 100 w aspekcie miarowym · dodaje i odejmuje długości dwóch, trzech przedmiotów i wyraża wynik w kilometrach (w zakresie 100 km) i w milimetrach (w zakresie 100 mm) · dodaje i odejmuje wagi produktów i wyraża wynik w dekagramach (w zakresie 100 dag) i w gramach (w zakresie 100 g) <p>Rachowanie – dodawanie i odejmowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> · porównuje długości boków prostokątów i kwadratów, mierząc je linijką · projektuje figury złożone z odcinków · stosuje w zadaniach wiedzę o tym, że kwadrat jest szczególnym rodzajem prostokąta · liczy po 2, 3, 5 w przód i w tył w zakresie co najmniej do 1000 · wyodrębnia w liczbie: liczbę tysięcy, liczbę setek, liczbę dziesiątek i liczbę jedności, a w zapisie liczby – cyfrę tysięcy, cyfrę setek, cyfrę dziesiątek i cyfrę jedności; · rozkłada liczby z zakresu 0–1000 na składniki (na dwa składniki i więcej niż dwa) · odkrywa wiele kombinacji rozkładu liczby · dostrzega związek liczby porządkowej z kardynalną · porządkuje liczby z zakresu 0–1000 od najmniejszej do największej i odwrotnie · określa miejsce liczby w ciągu liczbowym (na chodniczku liczbowym) · ustala brakujące liczby w danym ciągu · porównuje kilka liczb w zakresie 1000 słownie i z użyciem znaków: <, >, = · dokonuje porównania różnicowego: o tyle więcej / o tyle mniej, o ile więcej / o ile mniej · wyróżnia liczby parzyste i nieparzyste z zakresu do 1000 · odczytuje i zapisuje liczby od I do XII w systemie rzymskim · dokonuje porównywania ilorazowego: tyle razy więcej / tyle razy mniej, ile razy więcej / ile razy mniej · zaznacza liczby na osi liczbowej · porównuje liczby na osi liczbowej
--	---

<ul style="list-style-type: none"> · dodaje i odejmuje w zakresie 100, zapisując obliczenia za pomocą cyfr i znaków działań matematycznych · dostrzega i praktycznie korzysta ze związków dodawania z odejmowaniem · sprawdza wynik odejmowania za pomocą dodawania · sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania 	<ul style="list-style-type: none"> · w obliczeniach praktycznie korzysta z praw przemienności i łączności dodawania · dodaje kilka liczb w zakresie 100 · odejmuje od danej liczby dwie liczby w zakresie 100 · wykonuje obliczenia złożone – na dodawanie i odejmowanie w zakresie 100 · wskazuje w zapisie działania składniki i sumę oraz odjemną, odjemnik i różnicę · zaznacza na chodniczku liczbowym operacje na dodawanie i odejmowanie · wykonuje obliczenia złożone – na dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie w zakresie 100 · wykonuje obliczenia złożone – na dodawanie i odejmowanie z użyciem nawiasu (nawias jako pomoc w rachowaniu) · zaznacza na osi liczbowej operację dodawania i odejmowania · zapisuje i odczytuje dodawanie i odejmowanie na grafach · posługuje się w obliczeniach kalkulatorem
<p>Rachowanie – mnożenie i dzielenie</p> <ul style="list-style-type: none"> · sprawdza wynik dzielenia za pomocą mnożenia · podaje z pamięci iloczyn w zakresie tabliczki mnożenia 	<ul style="list-style-type: none"> · odczytuje, zapisuje i oblicza działania na mnożenia w zakresie 100 · odczytuje, zapisuje i oblicza działania na dzielenie przez liczbę jednocyfrową oraz 10 w zakresie 100 · dostrzega i praktycznie korzysta ze związków mnożenia z dzieleniem · sprawdza wynik mnożenia za pomocą dzielenia · praktycznie korzysta z prawa przemienności mnożenia · wskazuje i nazywa w działaniu mnożenia czynniki i iloczyn · wskazuje i nazywa w działaniu dzielenia dzielną, dzielnik i iloraz · pamięciowo stosuje tabliczkę mnożenia · wykonuje obliczenia złożone – na mnożenie i dzielenie · wykonuje obliczenia złożone – na dodawanie i odejmowanie oraz mnożenie

Zadania z okienkiem

- rozwiązuje łatwe równanie jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka

Zadania z treścią

- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią na dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią, w których trzeba zastosować porównywanie różnicowe

Pomiar

- mierzy i zapisuje wyniki pomiarów długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości
- posługuje się jednostkami miar: milimetra, centymetra, metra, kilometra
- waży przedmioty, używając jednostek masy, takich jak: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram
- wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar

i dzielenie

- posługuje się w obliczeniach kalkulatorem
- zapisuje rozwiązanie zadania za pomocą cyfr i znaków działań matematycznych
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią, w których zależności między liczbami można przedstawić za pomocą działania okienkowego (ustalenie nieznanego składnika, nieznanego odjemnika, odjemnej)
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią celowo źle sformułowane
- układa pytania do treści zadania
- uzupełnia danymi zadania z niedoborem
- rozwiązuje zadania z danymi sprzecznymi
- układa zadania z treścią do działania dodawania i odejmowania, mnożenia i dzielenia
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią, w których trzeba zastosować porównywanie ilorazowe
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią, w których zależności między liczbami można przedstawić za pomocą działania okienkowego (ustalenie nieznanego czynnika, dzielnika, dzielnej)
- wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych
- sprawnie oblicza upływ czasu na zegarze
- posługuje się pojęciem kilometra w sytuacjach życiowych
- dokonuje obliczeń związanych z różnicą temperatur

<ul style="list-style-type: none"> · potrafi odmierzać płyny różnymi miarkami · używa określeń, takich jak: litr, pół litra, ćwierć litra · odczytuje wskazania zegarów – w systemach 12-godzinnym i 24-godzinnym – wyświetlających cyfry i ze wskazówkami · posługuje się pojęciami, takimi jak: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta · wykonuje nieskomplikowane obliczenia zegarowe · odczytuje temperaturę na różnych termometrach (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi) · podaje i zapisuje daty · porządkuje chronologicznie daty · odczytuje i zapisuje daty w systemach rzymskim i arabskim · wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych · oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów w centymetrach · rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty (położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie) · rysuje odcinki o podanej długości · rysuje drugą połowę figury symetrycznej · rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu · kontynuuje regularność w nieskomplikowanych motywach 	
<p>Obliczenia pieniężne</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozpoznaje monety: 1 zł, 2 zł, 5 zł · rozpoznaje monety: 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr · rozpoznaje banknoty: 10 zł i 20 zł · stosuje pojęcia: cena towaru, wartość towaru · stosuje nieskomplikowane obliczenia typu: cena – ilość (liczba) – wartość · szacuje liczbę towarów możliwych do zakupu za określoną kwotę · wie, czym jest dług 	<ul style="list-style-type: none"> · rozpoznaje banknoty 50 zł i 100 zł · porównuje wartości monet i banknotów, używając odpowiednich słów i symboli matematycznych · poznaje i stosuje do rozwiązywania zadań zależności, zależności między banknotami, mając na uwadze, że za monetę o większym nominale, można otrzymać kilka innych monet o mniejszym nominale · dobiera monety o niższym nominale tak, aby stanowiły wartość monety czy

	<ul style="list-style-type: none"> · banknotu o wyższym nominale · dodaje i odejmuje złotówki w zakresie 100 zł, stosując kilka różnych możliwości · dodaje i odejmuje grosze w zakresie 100 groszy, stosując kilka różnych możliwości · dodaje i odejmuje banknoty 100 zł w zakresie 1000 zł; · oblicza resztę z zakupów w złotówkach
--	---

EDUKACJA PLASTYCZNO-TECHNICZNA

Umiejętności podstawowe	Umiejętności ponadpodstawowe
<p>Percepcja sztuki</p> <ul style="list-style-type: none"> · posiada wiedzę na temat wybranych zabytków i dzieł sztuki ze swojego regionu · posiada wiedzę na temat tradycji swojego środowiska rodzinnego, szkolnego i lokalnego, regionu · posiada wiedzę na temat placówek kultury działających w środowisku lokalnym · korzysta z przekazów medialnych dotyczących działalności plastycznej człowieka · stosuje przekaz medialny we własnej działalności twórczej · posługuje się elementarną wiedzą o prawach autorskich · posiada wiedzę temat wybranych dziedzin sztuki, takich jak: architektura (w tym architektura zieleni), malarstwo, rzeźba, grafika · posiada wiedzę na temat różnych rodzajów odmian przekazu medialnego (np. telewizja, radio, Internet) · posiada wiedzę na temat rzemiosła artystycznego inspirowanego historią i geografiami regionu · posiada wiedzę na temat wybranych 	<ul style="list-style-type: none"> · analizuje zjawiska realne i fantastyczne w dziełach plastycznych · wypowiada się na temat ilustracji zamieszczonych w książkach dla dzieci oraz w czasopismach przeznaczonych dla najmłodszych odbiorców · odczytuje informacje zamieszczone w czasopismach · wypowiada się na temat filmu i różnych jego odmian (np. filmu animowanego fabularnego) · omawia i ocenia programy telewizyjne i radiowe · wypowiada się na temat reklamy przedstawianej w środkach masowego przekazu · analizuje reklamy · wskazuje elementy charakteryzujące reklamę i tekst kultury niebędący reklamą · szuka różnic między reklamami zamieszczonymi w czasopismach, radiu i telewizji · ocenia reklamy i uzasadnia swoje stanowisko · analizuje funkcję reklamy w życiu człowieka

<p>dzieł sztuki polskiej i jej różnych odmian (np. architektura, malarstwo, rzeźba, sztuka użytkowa)</p> <ul style="list-style-type: none"> · opisuje cechy charakterystyczne dzieł architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego dziedzictwa kulturowego · rozpoznaje wybrane dzieło architektury i sztuk plastycznych należące do europejskiego dziedzictwa kulturowego · opisuje cechy charakterystyczne dzieł architektury i sztuk plastycznych należących do europejskiego dziedzictwa kulturowego <p>Ekspresja przez sztukę</p> <ul style="list-style-type: none"> · posługuje się różnymi technikami plastycznymi na płaszczyźnie i w przestrzeni · posługuje się środkami wyrazu plastycznego, takimi jak: kształt, barwa, faktura · wykorzystuje – podczas prac plastycznych – różne materiały, narzędzia i techniki · ilustruje sceny, sytuacje realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, literaturą (np. baśniami, opowiadaniem), muzyką, otoczeniem społecznym i przyrodniczym · korzysta z narzędzi multimedialnych przy ilustrowaniu scen, sytuacji realnych i fantastycznych inspirowanych wyobraźnią, literaturą (np. baśniami, opowiadaniem), muzyką, otoczeniem społecznym i przyrodniczym; · tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej swojego regionu · projektuje i wykonuje różne formy użytkowe (w tym te służące kształtowaniu własnego wizerunku, obrazu otoczenia i przyczyniające się do upowszechnienia kultury w środowisku szkolnym) <p>Wychowanie techniczne</p> <ul style="list-style-type: none"> · określa drogę powstawania produktu: od składników czy materiału, aż po gotowy wyrób 	<ul style="list-style-type: none"> · uwzględnia w pracach plastycznych wielkości, proporcje i układ obiektów · przedstawia i wyraża w pracach plastycznych przeżycia, obserwacje, marzenia, wyobrażenia · fotografuje i tworzy kolekcje fotografii (np. rodzinnych, przyrodniczych np.) · w miarę możliwości przygotowuje reportaże fotograficzne · porównuje wykonane przez siebie zdjęcia z obrazem rzeczywistości · rozpoznaje kolory podstawowe, kolory pochodne oraz barwy ciepłe i zimne · łączy – w ramach określonego projektu – różne formy ekspresji ruchowej, słownej, muzycznej i plastycznej <ul style="list-style-type: none"> · zna zasady działania telefonii komórkowej
--	---

<ul style="list-style-type: none"> · zna różne rodzaje budowli (np. most, tunel, wieża) · zna urządzenia elektryczne (np. prądnicę rowerową) · określa wartości urządzeń technicznych z punktu widzenia cech ekonomicznych, wskazując na sprzęty tanie lub drogie w zakupie i te, które są łatwe bądź trudne w użytkowaniu; · zna i rozróżnia materiały, takie jak: metal, drewno, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze · zna urządzenia elektroniczne służące do przetwarzania i zapisywania danych (np. rozmaite modele komputerów czy laptopów) 	<ul style="list-style-type: none"> · posiada znajomość wybranych elementów z historii techniki · korzysta z nieskomplikowanych przepisów kulinarnych · nakrywa do stołu z różnych okazji
<p>Konstruowanie</p> <ul style="list-style-type: none"> · przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywa sztuczne, materiały włókiennicze) i narzędzia · tworzy kompozycje z różnorodnych materiałów (np. przyrodniczych) · posiada umiejętność wykonywania prac z papieru · tnie papier, tekturę, np. · montuje modele papierowe i modele wykonane z tworzyw sztucznych · korzysta z nieskomplikowanych instrukcji i schematów rysunkowych przy budowaniu latawca i makiety domów · montuje obwody równoległe z gotowych elementów 	<ul style="list-style-type: none"> · tworzy przedmioty użytkowe (np. pudełka do wykorzystania w życiu codziennym) · ozdabia przedmioty użytkowe zgodnie z przeznaczeniem · montuje obwody elektryczne szeregowe · piecze ciasteczka oraz przyrządza desery · przygotowuje sałatki, surówki, kanapki · kroi, obiera, ugniata, miesza, smaruje
<p>Bezpieczeństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> · zachowuje ostrożność podczas korzystania z urządzeń gospodarstwa domowego · utrzymuje porządek wokół siebie: na swojej ławce, w szatni, w ogrodzie · sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku · ma wiedzę na temat zasad bezpiecznego poruszania się na drogach (np. na autostradzie czy drodze rowerowej) · ma wiedzę na temat zasad bezpiecznego 	

<p>korzystania ze środków komunikacji</p> <ul style="list-style-type: none"> · zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego · używania narzędzi i urządzeń technicznych · zna zasady właściwego zachowania się w sytuacji wypadku (np. dostrzega konieczność powiadamiania dorosłych, wykazuje się znajomością numerów telefonów alarmowych) 	
--	--

EDUKACJA SPOŁECZNO-PRZYRODNICZA

Umiejętności podstawowe	Umiejętności ponadpodstawowe
<p>Ja i moje otoczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozumie relacje zachodzące między nim a najbliższym otoczeniem · wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny · rozumie relacje między najbliższymi · wywiązuje się z powinności wobec najbliższych · zna tradycje kulturowe własnego regionu (np. potrawy, muzea, skanseny, galerie sztuki, pieśni ludowe, stroje ludowe, tańce, przekazy ludowe, historyczne, język, gwara) · posiada wiedzę o tym, że jego miejscowość (wieś, miasto) jest częścią Polski · dysponuje wiedzą o regionie, w którym znajduje się jego miejscowość (wieś, miasto) · ma wiedzę o wydarzeniach organizowanych przez społeczność lokalną · wykazuje się znajomością zabytków, miejsc pamięci narodowej w swojej miejscowości · ma poczucie własnej narodowości · ma świadomość przynależności Polski do Unii Europejskiej · zna symbole narodowe, takie jak: flaga, godło, hymn narodowy · zna symbole Unii Europejskiej, takie jak: 	<ul style="list-style-type: none"> · ma poczucie przynależności do grupy klasowej · zna najstarsze miasta Polski · posiada wiedzę o formach władzy w Polsce (zdaje sobie sprawę z roli, jaką w życiu społeczno- -politycznym polski pełnią: prezydent, rząd i parlament) · dokonuje samooceny · uczy się być empatyczny

<ul style="list-style-type: none"> · hymn i flaga Unii Europejskiej · posiada wiedzę o ważnych wydarzeniach historycznych · zna ludzi zasłużonych dla świata, ojczyzny i swojej miejscowości · opowiada o wielkich Polakach i sławnych mieszkańcach swojej miejscowości · rozumie, że człowiek jest częścią przyrody · ma szacunek dla siebie i dla innych · wie, czym zajmują się przedstawiciele określonych grup zawodowych, (np. aptekarze, policjanci, weterynarze, rolnicy, piekarze, filmowcy) · - jest świadomy konieczności naprawienia wyrządzonej komuś krzywdy · jest gotowy pomagać innym · zna prawa i obowiązki ucznia · sumiennie wykonuje polecenia i zadania · ma wiedzę o szkolnych wydarzeniach 	
<p>Współbycie i współdziałanie</p> <ul style="list-style-type: none"> · zna i przestrzega reguły obowiązujące w społeczności dziecięcej (np. współpracuje ze swoimi rówieśnikami podczas zabaw i w sytuacjach zadaniowych) · zna reguły obowiązujące w świecie dorosłych, stosuje się do tych zasad (np. w kulturalny sposób zwraca się do dorosłych, w autobusie ustępuje miejsca ludziom starszym i schorowanym, kobietom w ciąży np.) · zna zasady bezpieczeństwa i przestrzega ich · zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa · ma wiedzę, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc w sytuacji zagrożenia · zna zasady bezpiecznego organizowania zabaw · zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji i numeru alarmowego 112 · dostrzega, co jest dobre, a co złe w kontaktach z dorosłymi i z rówieśnikami 	<ul style="list-style-type: none"> · komunikuje swoje potrzeby · zna zasady porozumiewania się z drugim człowiekiem · potrafi utrzymywać dobre relacje z sąsiadami (bliskimi i dalekimi) · umie cierpliwie czekać i radzi sobie z odroczonej oceną; · uczy się postrzegać porozumienie z drugim człowiekiem jako wartość pozytywną

<ul style="list-style-type: none"> · rozumie, czym charakteryzują się cechy, takie jak: odwaga, mądrość, prawdomówność, przeciwdziałanie kłamstwu, obmowie i zatajaniu prawdy · zna tradycje własnej rodziny · niesie pomoc potrzebującym (nie tylko w sytuacjach zagrożenia, ale też i na co dzień) · wie, że nie wolno zaspokajać swoich pragnień kosztem innych osób · zdaje sobie sprawę, że nie należy chwalić się bogactwem · wie, że nie wolno dokuczać dzieciom z biedniejszych rodzin · wywiązuje się z powinności wobec najbliższych · dostosowuje swoje oczekiwania do realiów sytuacji ekonomicznej swojej rodziny · szanuje cudzą własność · wyznaje zasadę „nie kradnij” i przestrzega jej · oddaje pożyczone rzeczy, nie niszczy ich · wie, czym jest sprawiedliwość · dostrzega pozytywny wpływ przyjaźni i koleżeństwa na życie człowieka · szanuje wspólne dobro · nie niszczy otoczenia 	
<p>W świecie roślin</p> <ul style="list-style-type: none"> · obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski · wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku · wie, jakie warunki są konieczne do wzrostu roślin, zarówno w gospodarstwie domowym, uprawach szkolnych, jak i hodowlach (np. światło, temperatura, wilgotność) · wyjaśnia zmiany zachodzące w życiu roślin (np. parkowych, ogrodowych) w kolejnych porach roku · opisuje rośliny rosnące na łące, w lesie, ogrodzie, parku · wie, jakie są zagrożenia wynikające z upraw roślin trujących · zna zasady zachowania się w przypadku 	<ul style="list-style-type: none"> · zna wybrane gatunki roślin chronionych · potrafi scharakteryzować – przy zachowaniu odpowiedniej kolejności – prace wykonywane przez sadownika i ogrodnika w ciągu roku kalendarzowego (np. począwszy od siania, przez sadzenie, a skończywszy na zbiorze plonów) · opisuje poszczególne fazy rozwoju rośliny · zna wybrane owoce egzotyczne · opisuje rośliny występujące w różnych warstwach lasu · potrafi wskazać i nazwać różne rodzaje zbóż · opisuje drzewa w ich naturalnym środowisku, zwraca uwagę na budowę drzewa, rozpoznaje i nazywa wybrane gatunki drzew (np. drzewa iglaste rosną

<p>zatrucia</p> <ul style="list-style-type: none"> · opisuje rośliny żyjące w zbiornikach wodnych · nazywa i wskazuje rośliny typowe dla wybranych regionów <p>Człowiek i świat zwierząt</p> <ul style="list-style-type: none"> · nazywa podstawowe części ciała i organy wewnętrzne człowieka (np. serce, płuca, żołądek) · zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się · rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń lekarzy (w tym lekarza – dentysty) · dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych · opisuje życie zwierząt żyjących na łące, w lesie, ogrodzie, parku · opisuje warunki, potrzebne dla rozwoju zwierząt · wyjaśnia zmiany zachodzące w życiu zwierząt w ciągu roku kalendarzowego – poszczególnych pór roku (np. odloty i przyloty ptaków, zapadanie niedźwiedzi w sen zimowy) · opisuje sposoby ochrony zwierząt przed niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi (np. podczas upalanego lata czy mroźnej zimy) · ma świadomość pozytywnego wpływu zwierząt na środowisko naturalne (np. niszczenie szkodników przez ptaki, zapylanie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice) · potrafi wskazać zagrożenia wynikające z kontaktu z niebezpiecznymi i chorymi zwierzętami · wie, jak zachować się w przypadku spotkania chorego lub niebezpiecznego zwierzęcia · obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski · zakłada i prowadzi w szkole uprawy i hodowle 	<p>w lesie i w parku, elementami wyróżniającymi ten rodzaj drzew są igły i szyszki)</p> <ul style="list-style-type: none"> · zna typy lasów (np. lasy liściaste, lasy iglaste, lasy mieszane) · potrafi wskazać i opisać prace wykonywane przez człowieka w polu w trakcie roku kalendarzowego · zna wybrane gatunki zwierząt chronionych · zna wybrane gatunki ptaków · posiada wiedzę na temat budowy ptaków, ich trybu życia i sposobu odżywiania się · wie, czym zajmuje się ornitolog · orientuje się w podziale zwierząt na zwierzęta pożyteczne i szkodniki · posiada wiedzę na temat trybu życia zwierząt, budowy ich ciała i sposobu odżywiania się · opiekuje się zwierzętami domowymi (jeżeli je posiada) lub hodowlą w szkole · dostrzega różnice między ssakami a ptakami · wyróżnia w świecie zwierząt: owady, ptaki i ssaki · zna wybrane gatunki zwierząt morskich · wyróżnia zwierzęta roślinożerne, mięsożerne i wszystkożerne
---	---

<ul style="list-style-type: none"> · nazywa i wskazuje zwierzęta typowe dla wybranych regionów Polski · rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne; · nazywa podstawowe części ciała i organy wewnętrzne zwierząt (np. serce, płuca, żołądek) <p>Przyroda nieożywiona</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku · wskazuje i omawia elementy typowe dla krajobrazów Polski: nadmorskiego, górskiego, · rozumie wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi · docenia i zna wpływ wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny) 	<ul style="list-style-type: none"> · wie, jaka jest zależność między ruchem obrotowym Ziemi wokół własnej osi a porami dnia · ma wiedzę na temat stanu skupienia wody (np. parowanie, skraplanie, zamarzanie) · ma wiedzę na temat naturalnego ukształtowania terenu · wie, jakie są naturalne zbiorniki wodne (np. morze, jezioro, rzeka) · rozumie legendę mapy fizycznej · korzysta z mapy fizycznej, odczytując nazwy krain geograficznych · opisuje swoją miejscowość (wieś, miasto), uwzględniając elementy typowe dla tej przestrzeni (np. krajobraz, rośliny, zwierzęta, kulturę) · wymienia – w odniesieniu do mapy administracyjnej – państwa graniczące z Polską · opisuje krążenie wody w przyrodzie · opisuje drogę rzeki od źródła do jej ujścia · potrafi odczytać ważniejsze informacje na mapie fizycznej Polski, wskazując kierunki i znaki, główne rzeki, największe miasta, granice Polski · postrzega swoją miejscowość (wieś, miasto) jako integralną część Polski · pozyskuje podstawowe informacje na temat krajów sąsiadujących z Polską · nazywa główne kierunki świata · opisuje położenie krajów sąsiadujących z Polską · nazywa i odnajduje na mapie wybrane kraje Unii Europejskiej · potrafi wymienić wybrane stolice krajów Unii Europejskiej · zna tradycje narodowe Polski i zwyczaje
---	---

Ochrona przyrody

- zna znaczenie wody i powietrza w życiu człowieka, roślin i zwierząt
- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku
- jest świadomy konieczności segregowania śmieci
- rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych
- wie, że należy oszczędzać wodę
- wskazuje zniszczenia w przyrodzie dokonane przez człowieka (np. wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierne
- hałasowanie w lasach lub rezerwach, kłusownictwo)
- obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski

Pogoda i zjawiska atmosferyczne

- rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku
- zna niebezpieczeństwa wynikające z różnych zjawisk meteorologicznych
- słucha i rozumie osoby zapowiadające w mediach prognozę pogody
- stosuje się do podanych informacji o warunkach meteorologicznych (np. ubiera się stosownie do zapowiedzi synoptyków)
- obserwuje pogodę i prowadzi obrazkowy kalendarz zjawisk atmosferycznych
- potrafi wskazać zagrożenia wynikające z niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych (np. burz, huraganów, powodzi, śnieżyc)
- zna zasady zachowania się człowieka

święteczne występujące w wybranych krajach Unii Europejskiej

- potrafi przedstawić ciekawe informacje na temat wybranych zabytków i osobliwości Polski i wybranych krajów europejskich
- potrafi wyjaśnić pojęcia: ekologia, recykling, smog, oczyszczalnia ścieków, kwaśne deszcze
- jest świadomy, że recykling jest jedną z metod ochrony środowiska naturalnego
- zna logo recyklingu
- wie, do czego można wykorzystać deszczówkę
- ma wiedzę na temat ratowania przyrody (zwł. ginących gatunków roślin i zwierząt)
- określa rolę rezerwatów przyrody i pomników przyrody
- rozumie, na czym polega szczególna rola wydm w procesie ochrony środowiska naturalnego
- zna organizacje działające na rzecz ochrony środowiska
- zna termin obchodzenia Światowego Dnia Ziemi
- wskazuje i nazywa składniki pogody, takie jak: temperatura, ciśnienie atmosferyczne, opady, wiatr, zachmurzenie
- zna i – w miarę możliwości – używa urządzeń do obserwacji, pomiarów zjawisk meteorologicznych
- rozumie znaczenie deszczu w kształtowaniu świata przyrody
- dostrzega niebezpieczeństwa wynikające z braku opadów deszczu lub ich nadmiaru, susze- powódzie

<p>wobec niebezpiecznych zjawisk atmosferycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> · obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia, analizuje je i wyciąga wnioski 	
--	--

EDUKACJA MUZYCZNA

Umiejętności podstawowe	Umiejętności ponadpodstawowe
<ul style="list-style-type: none"> · rozróżnia podstawowe elementy muzyki: melodię, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamikę · wyraża w sposób werbalny i niewerbalny swoje doznania (w trakcie i po wysłuchaniu muzyki) · reaguje ruchem (np. maszerując, biegając, podskakując) na puls rytmiczny i jego zmiany · reaguje ruchem na zmiany tempa, metrum i dynamiki · rozróżnia podstawowe elementy notacji muzycznej (cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, pauza) · rozpoznaje rodzaje głosów ludzkich (np. sopran, bas) <p>Śpiewanie i muzykowanie, ruch przy muzyce</p> <ul style="list-style-type: none"> · odtwarza nieskomplikowane rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych · śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego · śpiewa hymn narodowy · gra na instrumentach perkusyjnych i przedmiotach akustycznych, tworząc nieskomplikowane rytmy i wzory rytmiczne · tańczy podstawowe kroki i figury polki · tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka oraz innego nieskomplikowanego tańca ludowego <p>Kultura muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozpoznaje instrumenty muzyczne, takie jak: flet, fortepian, gitara, perkusja skrzypce, trąbka 	<ul style="list-style-type: none"> · wykonuje ilustracje plastyczne do słuchanej muzyki · rozróżniania style muzyczne (np. muzykę klasyczną, ludową, rozrywkową) <ul style="list-style-type: none"> · ilustruje krótkie wierszyki dźwiękiem · improwizuje rytmy do wiersza oraz na podany temat <ul style="list-style-type: none"> · zna wybrane przyśpiewki ludowe

--	--

ZAJĘCIA KOMPUTEROWE

Umiejętności podstawowe	Umiejętności ponadpodstawowe
<p>Wyszukiwanie i korzystanie z informacji</p> <ul style="list-style-type: none"> · zapoznaje się z wybranymi przez nauczyciela stronami internetowymi (w tym ze stroną internetową swojej szkoły) <p>Tworzenie tekstów i rysunków</p> <ul style="list-style-type: none"> · wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania · wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki (z gotowych figur) · <p>Zagrożenia wynikające z korzystania z różnych osiągnięć techniki (np. multimediiów, komputera)</p> <ul style="list-style-type: none"> · wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwęża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne · ma świadomość niebezpieczeństw czyhających na użytkowników Internetu (np. anonimowość, bezkarność) 	<ul style="list-style-type: none"> · przegląda Internet w zakresie poszukiwania określonej informacji wskazanej przez nauczyciela · · edytuje tekst, pisząc i formatując krótki tekst; · wstawia grafiki do tekstu · formatuje obiekty graficzne · tworzy krótki dokument tekstowy, formatując go zgodnie z założeniami podanymi przez nauczyciela · tworzy pliki graficzne zgodnie z założeniami podanymi przez nauczyciela